

Name:

Atkia Altaf.

Subject:

Punjabi.

◀ سوال نمبر 1 :-

لوک گیتیاں وچ پنجاب دی تاریخ دے

جملہ کار مدد میں مثالوں راپیں مل سکوں۔

◀ (1) تعارف :-

لوک گیت لوہاں دیاں سچیاں چاواں کے دیاں

بارے دس دے نیں۔ پنجاب دے لوک گیتیاں وچ پنجاب دا پورا
روپ اگھڑ کے ساخے آؤندا اے۔ ایہ لوک گیت علاقہ دے وچ
ہوئیاں جان والیاں بولیاں وچ وچ گائے جاتے نیں۔
پنجاب دے لوک گیتیاں توں ایساں گلاب دے ٹھکاناں تال تھین
دتی جا سکدی اے جنہاں توں آگان والا کوئی عالی نہیں
نیزاح ایساں دی کوشش ہمار دے موسم دی خوشبو
بن کے کھلردی اے۔ ایساں ریتل تال ایساں دا دشتہ ہر
قدم اے۔

◀ (2) لوک گیتیاں دی تاریخ :-

پنجابی لوک گیت دا مدد دی

افان ای پیرانا اے جنہاں جاں بولی دا۔ جہماں نے پہلی
فیری اپنے لال توں لوری سنائی ہوئی اے ہے ایہ ہی لوک
گیتیاں دا مدد اے۔ پڑیاں موہن جوڈیرو توں ٹھکاناں
نیزاں وچ پڑیاں تھینیاں وچوں لوک گیتیاں دے لہذا
دی مدد نیں۔ اوہ لوک علم و ادب کے سنگیت دی شہس
اے ہے ہوئے سن

﴿ (3) لوک گیتاں دا لکھاری :- ﴾

ایہناں گیتاں دا کوئی لکھاری

نہیں سبب وار ایہہ گیتیں ورعیاں کون لوکاں دا دریاں وج
محفوظ بندہ ہے کے ان والیاں سداں ایہناں وج
مروتاں مطابق تبدیلیاں کردیاں ریسندیاں نہیں

﴿ (4) لوک گیت دریاں قسماں :- ﴾

لوک گیتیں کسی علاقے دا معاشرن

آہ عوامی معلومات دا ذریعہ بندہ نہیں۔ ایہناں توں ساڈا
سبھا آہ عامورتاں دا پتہ لگا دا آ۔ ایہناں دریاں
کئی قسماں نہیں۔

Every heading is supposed to be connected to the main point!

﴿ (5) لوری :- ﴾

پے توں پیار نال سداون وچے راجگاؤن وچے گاٹی
جاندی آ۔ اسی وجہ ماں دریاں سداں آہ امتگاں ریتیاں نہیں

الڑ بلڑ باوا دا	باوا کتنے باوا گ
باوی بہہ آ پھٹے گی	ماں پویناں وٹے گی
باوی من پکاوا گی	باوا بیٹھا کھاوا گ
کاما کھڑ کھڑ سیٹے گا۔	

﴿ (2) مقال :- ﴾

ایہہ المڑ کرطیاں دا گیت آ۔ گیتند اچھاں آ
تھے (اندے بیوے) گا یا جاندا آ۔ اسی گیت د پر
بند و آخر وج "آل مال بیویا مقال" بندہ آ۔

گھوڑا وچ پائی ماں میری رانی
 پیرا میرا بابہ پیٹھ گھوڑا تازہ
 چاندی دیاں پوڈیاں سونہ دادروازہ
 آل مال یوہیا بھال

◀ (3) ماہیا :-
پیشہ

ایہ پنجاب دا مقبول پیشہ ہے۔ ایہہ دو مصرے
 بندے لے۔ پیرا مصرعہ دوہے نال کوئی کسے نہیں رکھدا۔
 پیرا و مصرعہ عام طور تے بے معنی تے چھوٹا ہوتا ہے۔ دوہے
 مصرعہ وچ اصل گل بندی ہے۔ تے طویل ہوتا ہے۔

ہ آری تے آری ہے
 مات دم یوسف دا سارا مصر وپاری ہے۔

◀ (4) کھکلی :-
پیشہ

ایہ اک طرحاں دا ناچ ہے جسٹرا دو الٹے مٹیاں
 مٹے وچ پیٹھ پاتا ہے پیر نال پیر مٹھ میلے گھمیراں
 سوچ گونڈیاں ہن۔

گھکلی کلیر دی پگ میرا ویر دی
 دوپٹہ میرا بھال دا پیٹھ منہ جواٹی دا

◀ (5) بولی :-
پیشہ

پنجابی شاعری دی ایہ صنف شاید ہی کسی دوسرے
 زبان دی شاعری وچ موجود ہوئے۔ دو مصرعیاں وچ
 پوری کہانی سمائے بندی ہے۔ ایہدیاں سبھی قسمیاں ہن۔

ۛ اک ربا ویر دیش، میری ساری عمر دے پیکے
ۛ ویراں والیں دے نعرے ہماری، اک ویر دیش وے ربا

ۛ (ۛ) ڈھولا :-

اک مشہور عاشق، ڈھولا نامی اک بندہ شخص
سی جیڑا کج لہج وچ رہندا سی ۛ مارو تارو دو بھناں سہر
پگل دیاں رہن والیاں سی۔ اپناں وچوں مارو میاں ڈھولا دی
معشوق سی، ۛ اسی دم نال میر معشوقی توں ڈھولا اکھن
نگ پے۔ "میرا مارو ڈھولا" دی بولہ سنن جی توں معشوق
یعنی مای مطلب لیا جائدا ۛ

ایہ اک عاشق ۛ معشوق دے بھر ویراں دے بول
نہن۔ پوٹھوار دے علاقے دا خاص گیت ۛ۔ جیڑا مایا
توں تھوڑا فرق ۛ۔ اسی دے دونوں مصرعے ۛ وزن بندہ
نہن ۛ دونوں دے وچ ربط بندہ ۛ۔ پیر جو سوز مایا
وچ ۛ اوہ ڈھولا وچ نہیں۔

ۛ وگدی ۛ راوی مای وے وچ دوپہل سے ڈھولا
اک پھل مٹیا مای وے توں پیا دے ڈھولا

ۛ (ۛ) جھلا :-

جھلا نگ دے بھر انگوٹھی توں اکھیاں ۛ۔ ایہ
پوٹھوار دے جھوڑ ملتان ۛ پہاڑی علاقیاں دا گیت ۛ۔
انہوں اینہوں میر سارے گاٹھاں ۛ گاٹھاں ۛ۔ جہناں وچ
عناہیں علی ۛ گرداں مان ۛ شوگن علی شامل نہن۔

ۛ جھلا پہاڑا کس گھڑیا
پہاڑی انگلی کریندی پیر

← (8) ہندی :-

وہاں توں کچھ دن پہلے لاڈلے کے لاڈلی نوں اپنے
گھر وچ مائیاں بٹھایا جاندا اے۔ رات نوں ہندی گھول کے لاڈلی
جانڈی اے۔ کے سیاگ دے گتے ڈھونڈ نال کھائے جاندا ہن۔ ہر
اکل ایہناں گتیاں دی حقان فلمی کھانا سیدھے پئے ہن۔ جیڑی
برڈ دنگھ دی گل اے۔

ہندی لاون اپناں پتھوں پھنناں تے بھر جانیان
کچھ چاچیاں تھان کچھ اپناں تے پر اپناں
پتھوں ہندی لاون آیا۔

← (9) ٹپا :-

ٹپا معروف پنجابی لوک گیت اے۔ جیڑا عام طور تے خوشی
دیہاں محفلاں تے آٹھان وچ گایا جاندا اے۔ کھڑیاں ویاہ شادیاں
دے موقع تے مقابلے دے انداز وچ ڈھونڈی دی قدر نال پٹے کھانڈیاں ہن
عام کر کے ٹپا پٹے نوں اتو ای صنف سمجھا جاندا اے پر ڈاکٹر
عمر اللہ زاہد دے مطابق دھولان پتھان دے مزاج وچ فرق اے۔
ہ پٹے پٹیاں دی آئی فاری
میں کڑی نویں پتھر دی پٹیاں تو کدے نہ پاری

← (10) دوہڑا :-

دوہڑا پنجابی شاعری دی اک قدیم صنف اے جنہوں
مندی وچ دوہا اکھیا جاندا اے۔ ایہ صنف فریدیاں شعر دی
طرح دو مصرعے ہوندے ہن۔ دوہڑے دی فاضل پتھر سیوڑی اے۔
جہدی یا بندہ کرنا مہروری ہوندا اے۔ پنجابی وچ سبھ نالوں قدیم
دھردوہڑے بابا فرید دے ملدے ہن۔ جیند نوں شلوک وی اکھیا جاندا اے۔
ہ فریدیاں میں جانیادکہ عجم کو و دکھ سبھا ایہ جگ
آپے چڑھ کے ویکھیا دتاں گھر گھر ایہا آگ۔

۱۱) جگنی :-

پنجابی لوک گیتاں دا اک مشہور شعری روپ اے جس وچ
جگنی دا جس کا یا جائز اے۔ اہل شعری روپ وچ جگنی اک رومانوی
مشاعرہ ہے۔ یہ تہیک اے۔ چہڑی جھپے دی جائز اے۔ اپنے حسن نال
مڑھکی اے اکوڑی اے۔

۱۲) جگنی جاوڑی پٹاے

اے وید ریشمی تالے

ادھے لال تے ادھے والے

ویر میریا جگنی کہندی اے

اوہ نام ساہس دا کہندی اے۔

۱۳) جھنڈ :-

لاڈھا جھنڈی والی اپنے سویرا جائز اے
اوئے کٹیاں اوینوں جھنڈیاں میں تے لاڈھے کولوں جھنڈ سنڈیاں
میں۔

اے کڑی کہندی اے۔

۱۴) جھنڈ پراگ جھنڈ پراگے جھنڈ اگے کی

ماں پیری لومڑی کوئے لڑی گئی۔

جواب لاڈھا دیندا اے۔

۱۵) جھنڈ پراگ جھنڈ پراگ جھنڈ اگے تالیاں

جیناں ایتے بٹھاں بیویاں سبے میریاں سالیان

۱۶) بھانگڑا :-

اے پنجاب دا مشہور لوک ناچ اے۔ تھک دی فصل

پکی ہے جو ان بھانگڑا یا وندا میں ڈھول وچا رہندا اے۔

لوک بھانگڑا ب نال نال گوندا رہندا میں۔

۱۰ جوانی چار رہاڑے

حانزی کسے نہ دے

او گئی حوالی یہ گئی... رُو گئی۔

﴿ ۱۷ ﴾ افغان :-

آکوان یعنی وردے سارے مہمون را چوڑیا

زبان خلق - ۱. آگمان خرد رے نال نال مشاعر و جوی موصو
ش

جسٹو ہار سوئی

چیت و ساگو کھویش

اسوئے عقور اکھائے

~~سامان بھادوں بنائیے~~

ماگو ہفتن تیل ملائے

مگر پولوں میں ہے

کون حکیم دے سکے نہ جا رہے

ۛ (ۛۛ) مکی کل :-

مکرمی قل ایہ واکم لوک رستہ دایمجاں

دی تاریخ مال پروا تیرا تعلق پاپان جازا ۱ - کیمز ۲ - ۲۱ و ۲۲

لوگ لوگ گتیاں توں بڑا شوق مال ~~پڑھتا~~ پڑھتا سن

۱۰۔ لوگ اپنی روایاتوں کو سنبھال کر رکھیں۔ اور موقع

د حساب نال نوک کیتی پڑداسن جوکر اچکل فتم یو ریا ل۔

نجات دی تاروغ وچ یر ساری یافوشی جے پنہال دوسر

ماہرین مٹا دیتیاں کسی پرچہ سے جاننا سے جوہر افکار دس

دور و جہت کم نظر کنڑا اسی دی تُلہ اُردو زبان

-21 5 2 2

Concise it!

Add quotations by Asmat Ullag

Zahid etc